

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2014-03-28

Närvarande: F.d. justitieråden Susanne Billum och Severin Blomstrand samt justitierådet Kristina Ståhl.

Ordning och säkerhet vid Rättsmedicinalverkets rättspsykiatriska undersökningsenheter

Enligt en lagrådsremiss den 20 mars 2014 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1991:1137) om rättspsykiatrisk undersökning,
2. lag om ändring i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård,
3. lag om ändring i häkteslagen (2010:611).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av ämnesrådet Joel Brorsson.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om ändring i lagen om rättspsykiatrisk undersökning

5 a §

Den föreslagna nya paragrafen syftar till att vissa bestämmelser om ordning och säkerhet vilka återfinns i häkteslagen (2010:611) även

ska kunna tillämpas vid en undersökningsenhet inom Rättsmedicinalverket. I första stycket regleras vilka bestämmelser i häkteslagen som kan tillämpas beträffande personer som är häktade eller annars frihetsberövade och ska genomgå en rättspsykiatrisk undersökning. I andra stycket av paragrafen finns en motsvarande bestämmelse för personer som utan att vara frihetsberövade ska genomgå en rättspsykiatrisk undersökning eller en s.k. § 7-undersökning.

Formuleringen av andra stycket knyter an till att den som ska genomgå en rättspsykiatrisk undersökning "tas in" på undersökningsenheten, trots att den situation som avses är att den som ska undersökas frivilligt inställer sig vid enheten. Vid lagrådsföredragningen har upplysts att en sådan person ansetts bli intagen på enheten varje gång han eller hon inställer sig där.

Lagrådet konstaterar att begreppet "tas in" uppenbarligen har en annan betydelse i 10 § samma lag vilken reglerar rättens möjlighet att besluta att någon som underlåter att inställa sig till en rättspsykiatrisk undersökning eller inte frivilligt medverkar till en sådan ska tas in på undersökningsenheten. Lagrådet ifrågasätter om regelsystemet kan tolkas som att intagning sker varje gång en person som inte är häktad frivilligt inställer sig till undersökning (jfr 9 §). Den föreslagna bestämmelsen bör därför formuleras så att den gäller när någon sådan person befinner sig på enheten för att genomgå undersökning där.

Lagrådet anser vidare att fjärde stycket bör omformuleras så att det som (i häkteslagen) föreskrivs om Kriminalvården i dessa fall ska gälla Rättsmedicinalverket.

16 a §

Lagrådet hänvisar till vad som anförts om 5 a § fjärde stycket.

Förslaget till lag om ändring i häkteslagen

5 kap. 2 §

I paragrafen finns vissa bestämmelser om vad som ska gälla om en intagen förs över till en sjukvårdsinrättning för psykiatrisk vård eller till en undersökningsenhet inom Rättsmedicinalverket. I remissen föreslås ett tillägg till andra stycket enligt vilket häkteslagen är ”tillämplig även i de avseenden som anges i 5 a och 16 a §§ lagen om rättspsykiatrisk undersökning”. Enligt författningskommentaren utgör detta en upplysning om att vissa bestämmelser i häkteslagen gjorts tillämpliga genom de angivna paragraferna.

Lagrådet anser att förutsättningarna för tillämpning av de aktuella bestämmelserna i häkteslagen på undersökningsenheterna inom Rättsmedicinalverket regleras i lagen om rättspsykiatrisk undersökning. Den föreslagna formuleringen av upplysningsbestämmelsen framstår därmed som en inte önskvärd dubbelreglering. Om en upplysningsbestämmelse alls behövs i häkteslagen, vilket kan ifrågasättas, bör den formuleras så att den inte kan missförstås.

Förslaget till lag om ändring i lagen om rättspsykiatrisk vård

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.